

ДІЛО

Виходить щоденно передплатним

РЕДАКЦІЯ
І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. ет.
Конто ноче. шльа 143.322
Адреса для телеграм:
«Діло», Львів.
Гол. Редактор приймає від
11—12 год. передплату
Рукописи не зберігаються.

ПЕРЕДПЛАТА:
Місячно в краях 430 гол.
За границею:
В Америці 1 долар, Франції,
Голландії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 750 ал., Німеччині 750 ал.,
Швейцарії 5 шв. фр., Чехо-
словацькій 30 ч. к., Румунії 150
лей, Болгарії 750 ал., Австрії
750 ал. — Зміна адреси 1 гол.

В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

„Magna Charta“ обезправнених.

Львів, 24. серпня 1927.

Третій з черги конгрес національних меншостей, що почав свої роботи в Женеві, в осідку офіційної Ліги Націй, дня 22. ч. м., зайняв раз звертає увагу світа на болюче й не вирішене національне питання в середній і східній Європі. Та малим версальським трактатом, який вважається „великою картою“ обезправнених, забезпечено мінімальні права дійсних національних меншостей. В додаткових договорах союзних держав з Австрією, Чехословаччиною, Югославією, Польщею, Румунією, Болгарією, Грецією, Мадяриною і Туреччиною управлінню національно-меншовствено питання. В укладенні міжнародних і міжнаціональних відносин був це без сумніву крок вперед. Трактат про охорону національних меншостей в деякій мірі вийшов з колізії з державною суверенністю пануючих. Контроль над переведенням і здійсненням охорони національних меншостей передано Лізі Націй. Означе майже жадна з держав, що підписали „маленький версальський договір“ (хвіба за винятком Чехословаччини, яка в поменшеному об'ємі зберігла національні права меншостей з австрійських часів), досі не дотримувалася своїх зобов'язань, щоб „не підірвати“ своєї суверенності. Також контрольна міжнародна установа, Ліга Націй, нічого не зробила, щоб виповнити своє призначення. Навпаки, держави, „обтяжені“ трактатом про охорону національних меншостей, досі напружували всі свої сили, щоб обійти його з внутрішньому обсязі ділань та шляхом приноровлення такої процедури в Лізі Націй на свій „голосу воліючого в пустині“ аби всі оправдані скарги національних меншостей. Очевидно, головним в цій акції були ім усі ці автори „малого версальського трактату“.

Бачучи такий оборот справи, національні меншости прийшли до переконання, що їм самим треба вийти за позитивне приноровлення меншовственого трактату, за виконання його позитивним змістом. Так зродилася думка про скликання конгресу національних меншостей, про піднесення голосу у власній обороні, про створення установи, яка перед державами і „наглядовою“ (Лігою Націй) стала б сторожі постійно і брутально порушувати прав 40 мільонів поневолених і обезправнених.

З нагоди III конгресу національних меншостей відізнався й один з членів Комісії Ліги Націй для справ національних меншостей, сир В. Діксон. Байдужність Ліги Націй до справ національних меншостей почала в світовій opinio утвердити погляд, що мінімальні, „просто діалітні“ права, признані — формально, як виявила дотеперня практика — національним меншостям, є тільки помостом до національної асиміляції прилучення до нових держав національних меншостей. Сир В. Діксон боронить Лігу Націй і сигнатарів „малого версальського трактату“ перед таким,

на жаль, оправданим, підозрінням. Шлях національної асиміляції і го-сподарської експлоатації, прино-рвовування державами, що під-писали меншовственой трактат, у від-ношенні до підданих їхній експе-риментації національних груп, не вважає він доцільним. Асиміляція й експлоатація викликає лише збільшений опір і вибухи ненави-сти, шкідливі для консолідації дер-жав. Учили від меншовственого трак-тату, вининання і легковаження його постанов нагромаджують і підсилюють палиний матеріал для будучої війни.

Проблема національних меншо-стей має виразний міжнародний ха-рактер. Та цей характер постійно обезцінюють і відсувають в суті-нок „оборонці“ необмеженого пра-ва державної суверенності. Трак-тат про охорону національних мен-шостей накладає на держави обов-язок „приноровити свої уладжен-ня до принципів свободи і справед-ливости“ та обняти ними всіх жи-телів на всіх своїх територіях. На основі трактату зобов'язані дер-жави признають його приписам і постановам силу і характер незмін-них прав. А до них належить пов-нота громадянських прав, вільне виконання всіх релігійних обра-дів, забезпечення прав мови, рідна початкова школа і т. і. Гарантію ви-конання тих прав переняла на себе Ліга Націй, а в спірних випадках постійний міжнародний трибунал. Однак, як уже було згадано, ані

зобов'язані держави не виконують постанов меншовственого трактату, ані Ліга Націй не спіниться пере-вести в життя своїх гарантій. Замість безоглядно вимагати здійснення меншовственого трактату, вона за-любки дипломатизує, безуспішно переговорює і своєю таємною, роз-тяжною процедурою фактично са-ма зводить на ніпачо постанови трактату.

Така поведінка Ліги Націй з од-ного боку розсухує зобов'язані держави, а з другого викликає за-гальне невдоволення національних меншостей. Розсухує держави й їх уряди просто доказують чудес-хорообрости в нищенні шкільництва національних меншостей і в про-водженні економічного грабінництва. Ясно, що національні меншо-сти, заведені в своїх надіях на Лігу Націй, відвертаються від неї, а че-рез те й пропадає авторитет цієї контрольно-гарантійної міжнарод-ньої установи.

„Велику карту“ діліпутних воль-ностей національних меншостей звели зобов'язані держави за ти-хою згодою Ліги Націй до великої нулі. Конгреси національних мен-шостей намагаються ще пробудити задубіле сумління світа і Ліги На-цій, вказати на безастанний на-сміх над елементарними правами меншостей та перестерігти заїнте-ресованих перед наслідками такої поведінки, що неминує веде до все нових ускладнень, катастроф, а то й воєнної заверюхи.

Про перебудову нашої кооперації в краю.

На цю тему були вже деякі стат-ті, поміщені в „Ділі“, що мали вка-зувати нові шляхи для розвитку нашої кооперації на території захід-них українських земель. Приводом до дискусії була стаття д-ра Вой-севича, котрий домагався, щоб ліквідувати Повітові Союзи Ко-оператив (споживчих), а замість них позасновувати адовж залізни-чих шляхів і по повітових містах магазини Народної Торговлі.

Дотеперішній вислід отсєї дискусії приніс аргументи проти ліквіда-ції Союзів Пов. Коопер., бо враз їх ліквідації булаб розірвана ціла ор-ганізація Центросоюзу, так, що це булаб мабуть небезпечна перебудова кооператив того виду.

До того питання годиться прига-дати, що в самім початку розвою Центросоюзу, в 1925 р., була поши-рювана противна думка, — щоб Народню Торговлю зліквідувати і довести до фузії в Центросоюзом, але до цього не дійшло, бо це озна-чалоб велику втрату нашої давної і солідної установи. Натомість у міжчасі дійшло до порозуміння і співпраці Народної Торговлі з Центросоюзом. А в останньому часі з'їзд українських агрономів з 10. липня ч. р. ухвалив, що Центросоюз пови-нен стати чистим центром сільсько-господарської кооперації. Це озна-чає таке розкознення обсягу ділань, щоб Народня Торговля вела торго-вельно-консумційні діла, а Центро-союз сільсько-господарську коопе-рацію в порозумінні і співпраці з „Сільським Господарем“.

Ось так поставлена справа має зовсім інший вигляд. Бо її напрям-

на не йде до розстрою, а до нала-днання незвичайно важного авена нашої кооперації, яким є сільсько-господарська кооперація. На отсю обставину хотів я звернути увагу нашого громадянства.

Та при цій нагоді хочу порушити ще одну справу. Трагуючи наші національно-економічні справи в прилюдних дискусіях — треба ви-минати осякі демагогічні виступи, бо вони в першій моменті захоплю-ють незграбні, але описляють наші громадянство і анеохочуть до співпраці, а до того поширюють легковаження власних сил. Зокре-ма до чого нападати на нашу першу торговельну кооперативу Народню Торговлю — такими неспроможни-ми фразами, начеб вона мала на-скрізь бюрократичний провідну ідею й думку (!), яку видно у статуті? Та чи це правда? А як неправда, то певне одно, що такими ніби критич-ними замітками зовсім не спровади-мо нашої кооперації на нові і ліпші шляхи і тому треба нам заперестати таких пописів у нашому повсякден-ному лихолітті.

Бюрократичний устрій Народної Торговлі має бути в тому, що її ді-ловодством орудує центральна у-права у Львові і аніде виходять розпорядки, інформації, інструкції і деякі прикази до начальників складів і завідоувань магазинів, та в рамках тих розпорядків викону-ється діловодство у всіх відділах Народної Торговлі. А такий лад та правління устрій є прийнятний у всіх кооперативних установах куль-турного світа. Бо ж годі допустити,

щоби в кооперативній установі міг кожний службовець довільно розпо-ряджуватися і впроваджувати роз-стрій та самоволю. А щоби вислу-хати й узяти під увагу збірну дум-ку членів, як також службовців кооперативу, на це є вказані місця: загальні збори кооперативу, над-зірна рада, управа, контрольні ко-місії, конференції начальників складів, анкети і ін.

Щож до капіталістичної думки у статуті Народної Торговлі, то во-на ось як представляється: допома-гати поширенню кооперативних ос-нов добросовісності і порядку в об-міні і продукції споживки; об'єдну-вати споживчі сили населення; до-ставляти кооперативним об'єднан-ням споживачів предметів спожив-ки по гуртових цінах та допускати сво-їх членів до участі в надійсній і то-варового обороту. Це є та провідна ідея Народної Торговлі в її статуті, котру автор статті у 175 числі „Ді-ла“ назвав чисто капіталістичною...

Поза тим остає ще те, що Наро-дня Торговля виплачує своїм членам дивіденду від квот, вкладених на у-ділі та приймає щадничі вкладки до обороту, отже капітали за умо-вним опрорентуванням, що є до-цільне і згідне з кооперативними і-деями, бо тим способом добувають-ся від своїх членів і на низький процент капітали, конечні до тор-говельного обороту. Тому не потре-буємо страхатися ані національно-го бюрократизму ані капіталізму, бе-першого у нас нема, а другого на-м треба як засобу власних сил. А вкінці згаданий автор підносить, що не тільки Народня Торговля, але й Центробанк і Дністер ідуть по ка-піталістичній лінії і тому він подає свою думку, щоб ті інституції зе-дналися в новій Центросоюзі, а-кий розпадався на відділи: креди-товий, торговельний, промисловий, аскураційний і сільсько-господар-ський. Отся думка, якби здійснила-ся, хоч вона є фактично і правно неможлива до переведення, — то припечаталаб всю організацію на-ших кооператив, бо ми напернуло-б до примітивного зменшення всіх ко-оператив в один союз, замість по-ступати вперед у спеціалізації всіх видів кооперації.

Кооперативний дух організації доходить до систематизування чистих форм кооперації для самостійного розвою дотичних ділянок і їх поши-рення, а практичне життя прино-сить з собою в початках мішані фор-ми кооператив, коли кооператив одного виду не є життєдатна. Тому соканий устрій наших кооператив повинен іти в напрямі спеціаліза-ції, а тільки вимково може бути відхилення в напрямі кумуляції.

У практичній приноровленні до Центросоюзу можна розважувати в сучасних наших відносинах, чи цей Союз має обняти тільки тор-говельно-споживчу, чи також сіль-сько-господарську кооперацію — навіязуючи зносини-взаємини між містом і селом, — чи навпаки.

Натомість запакувувати всі наші союзи в один союз — значилоб в од-нім господарстві стягнути союзи всіх видів і засилувати нежитте-здатні засобами сильніших, — що моглоб допровадити до взаємної консумції наших союзів усіляких видів. Не наставляймо на дорібок ін-ших видів, а самі доробляймося і поширюймо свою діяльність, аде

гав далеко, поки ми в силі її обробити і добре поставити на ноги.

Іншою справою є створення *Економічної Ради*, зложеної з представників наших центральних економічних установ, яка булаб нашою найвищою економічною інстанцією і координувалаб напрямку нашої економічної діяльності (політики). Завдання такої Ради вже маємо у нас, бо від двох років обирається час до часу представники наших центральних економічних установ у Львові, при участі Ревізійного Союзу Українських Кооператив, для порадуміння і згідного вирішення всяких важних економічних справ.

Д-р Кость Левинський.

Всі українські діти до української школи! Хто минає свою рідну школу і посілає дитину до чужої школи, — той порог своєї дитини і української нації!

Pro publico bene.

В справі Академічного Дому.

Від Ред.: Помістивши низку статей акад. К. Студинського про Академічний Дім, даємо в цій самій справі голос і представникові молоді.

I.

Моя особиста думка, яку підтримували мої товариші й виділ Т-ва „Студентська Громада“ в цілому, була, що господарка фондом Академічного Дому та самим Акад. Домом не була така, яка повинна бути. Було для мене очевидним і самозрозумілим, що цю справу — себто завідування Фондом Акад. Дому треба кінче передати в руки такої установи чи навіть вмісно створеного тіла, що тим фондом спеціально займався би. Тому й з хвилюючою створення Т-ва Прихильників Освіти у Львові моєю мрією як „залишеного“ студента, так теж і громадянина, що спеціально інтересується справами нашого студентства, стало: зосереджувати всю акцію допомоги нашим студентам в руках того Товариства. Я станув на становищі, що перш за все треба забезпечити студентам матеріальну допомогу, а щойно тоді йти до нього з вимогами праці.

В зовсім добрій вірі, як тільки розлетівся минулорічний „Комітет Акад. Дому“, що весь час був непрацездатний, вислав виділ Т-ва „Студ. Громада“ з моїм підписом як

головні письмом до виділу Наук. Т-ва з пропозицією: передати управу Акад. Домом Т-ву Прих. Освіти. Пропозиція була відповідно умотивована. На це письмом виділ Студ. Громади не дстав і досі відповіді.

Заінтересований справою я пішов у місяць після вислання письма до голови Наук. Т-ва, проф. Студинського і довідався таке: Виділ Наук. Т-ва рішив сам управити Акад. Домом, тому, що минулорічна то-снодарка була лиха, в Акад. Домі були авантюри і адміністратор Дому не сповняв своїх обов'язків. Узагалі виділ Наук. Т-ва не думає передати Акад. Дому молоді, бо він більше як певний, що вона загрипаб підду справу. На мій запит, чи пропозицію „Студ. Громади“ щодо передачі управи Акад. Домом Т-ву Прих. Освіти виділ брав під увагу та чи не хотів би переговорити з виділом Т-ва Прих. Освіти, проф. Студинський відповів, що він особисто і цілий виділ є проти передачі управи Акад. Домом Т-ву Прих. Освіти і вони не можуть переговорювати навіть в тій справі з тим Т-вом, бо воно не має грошей. Вкінці проф. Студинський заявив, що рішення виділу є остаточне і не може бути змінено. Мої аргументи на ніщо не здалися. Відходячи, я сказав, що порушу справу в пресі.

В міжчасі я довідався, що реферуючи письмом „Студ. Громади“ на засіданні виділу Наук. Т-ва, проф. Студинський промовчав пропозицію передачі управи Акад. Домом Т-ву Прих. Освіти і сказав, що студенти домагаються, щоб Акад. Дім передати виключно в їх руки. Не дивуюся тепер, що постанови виділу Наук. Т-во була така, яка була.

Я помістив дві перші статті в „Новому Часі“ про Т-во Прих. Освіти та про „Місяць Українського Студента“. В першій з них я натякнув, що є одна поважна наша установа, яка хоче ставити колоди під ноги Т-ву Прих. Освіти. Ясно, що я мав на думці Наук. Т-во.

Однакож я все ще мав надію, що вдасться довести до переговорів між Наук. Т-вом і Т-вом Прих. Освіти. Маючи вже аложену в друкарні статтю, потім надруковану в „Новому Часі“ п. н. „Чиєю власністю є Акад. Дім“, я звернувся телефоном до проф. Студинського з запитом, чи він не думає, що справу управи Акад. Домом можна поладнати на переговорах з Т-вом Прих. Освіти. Проф. Студинський заявився за переговорами і просив мене скомунікуватися в тій справі з головою

Т-ва Прих. Освіти през. Децикевичем, а през. Децикевич мав потім порозумітися з проф. Студинським щодо часу переговорів. У тих переговорах, які нааначено за чотири дні, мав узяти участь: през. Децикевич від Т-ва Прих. Освіти, проф. Студинський від Наук. Т-ва і я, як голова „Студ. Громади“ і як той, що справу „розкохмалив“. У зв'язку з тим я стримав друк статті.

На жаль, переговори до нічого не довели. Проф. Студинський обмежився до того, що повідомив нас ще раз про постанову виділу, як теж і про те, що він видавав, а виділ зробіть з тою справою, що йому подобається: він сам, проф. С., не матиме вже на те впливу. Почувши такий „віз і перебіз“, я арозумів, що справу відкладається *ad calendas graecas*. А це не лежало в інтересі „Студ. Громади“. Справу управи Акад. Домом належало вирішити перед кінцем феріє. Тому я заявив, що справа від останньої моєї розмови з проф. Студ. не посунулася вперед, і що я, не бачучи можливості погодження її так, як я думав, мусітиму видвинути її прилюдно, щоб вирішило її громадянство. На оклик проф. Студинського: „А щож мені громадянство!“ — я сказав: „Вирішуйте справу і Ви мусітимете того послухати!“ На це я дстав відповідь: „А я не послухаю“. Це була остання моя розмова з проф. Студинським.

Я помістив у цій справі дві статті в „Новому Часі“, які викликали „внясення“ проф. Студинського в „Ділі“. Я видвинув *громадську справу*, не маючи навіть тієї чого-небудь особистого супроти проф. Студинського, якого я заатакував тільки тому, що він хотів вирішити громадську справу так, як — на мою думку — не слід було.

Але проф. Студинський, у якого всі громадські справи крутяться довкола його особи, який тому тільки не міг домагатися від СС. Василяню будинку Акад. Дому, бо був зобов'язаний супроти них тим, що там „вчилася свого часу його дитина“, взяв і мій виступ за особисту образу. І виписав мені з того приводу алмоніцію, що я, який скористав з його протекції при прийнятті до львівського університету, повин — хотів певно написати: не повинен ніколи виступити проти нього в ніяких справах — говорити і писати про нього правду. Принаюсь, що колиб я знав, що та зовсім приватна прислуга проф. Студинського для мене дасть йому привід вимагати від мене дивитися мовчки

на все, що він робитиме в громадських справах, — то я був би нікчемним з тої прилуги не скористав. Але раз я вже в неї скористав, то завдаю, що у всіх приватно-особистих справах завсіди вивалю йому свою вдячність, зато в громадському житті зроблю завсіди те, що я тепер роблю. Не винен я тому, що лавчирське лапидато різко відмежовувати приватно-особисті справи від громадських.

Проф. Студинський домагається від тих, кому він зробив добре, щоб би говорили і писали про нього правду. Робив я це досі, зроблю й сьогодні.

Намагаючися забрати якнайменше цілого місяця шановного часупису, що відступив мені свої сторінки, постарався для ясності справи, дати свої замітки на маргінесі статей проф. Студинського, поміщених в 182, 183, 184, 185 і 186 числах „Діла“ п. н. „За Академічний Дім“.

Осип Боднарів.

Нова управа м. Львова.

Важкий порід направляцького козорода. — Декоративне представництво українського населення.

Нова управа міста Львова родиться великим трудом. Новопризначений воєвода зі своєю направляцькою гвардією крутиться як муха в окропі, то шукаючи правних основ для розв'язання неприємної міської ради, то пошукуючи охотників для обняття незавидної спадщини львівської колтунерії. З огляду на дикторську моду, новий воєвода піднявши був правит. комісаря в особі артилерійського полковника Добровольського. Та його військовість не хоче відпустити, бо він є на турі до авансу на генерала. Так постановлено спроводити з Варшави направляцького „дівля“ п. Я. Степанького. Та цей борониться руками і ногами перед „санаційним“ обов'язком „кресовому“ городі. Не дивно, що в створених умовах розв'язання міської ради відсувається з дня на день, з тижня на тиждень.

Тимчасом львівська преса цікавиться складом прибічної ради, зложеної з 39 „спеціалістів“. Очевидно, правлячі членики віддали в ній перевагу направляцькій братії, вишукавши всіх менших і більших кар'єровичів. Представництво непоміж, а особливо українців, в прибічній раді зведено до... декоративі. Тут новий воєвода в порозумінні зі своєю гвардією порадила собі в дуже простий спосіб: покликав одного вищого урядовця-українця одного „старорусина“ (який певно сказ „українізується“, бо п. воєвода правив

БОРИС ПІЛЬНЯК.

Оповідання Непогашеного Місяця.

У той день найбільша газета помістила вступну статтю „З приводу трьохліття червоної валюти“. Писалося там, що тверда валюта може існувати „лильки тоді, коли ціле господарське життя буде збудоване на твердому господарському підрахунку, на твердих економічних основах. Дотації і ведення народнього господарства всупереч його бюджетові доведуть тверду фінансову систему до невминучої загибелі“. Товстим друком пишалося: „Боротьба Китаю проти імперіалізму“. У рубриці закордонної хроніки були телеграми з Англії, Франції, Німеччини, Чехо-Словаччини, Латвії й Америки. Далі була видрукована велика стаття п. н. „Проблема революційного насильства“. Були теж дві сторінки оголошень, серед яких кидалися товстим друком у вічі: „Правда життя — сифіліс“ та „Нова книжка С. Брояє „В домі божественних““.

В полудне, до дому число один, до отого, що зупинив час, під'їхав закритий автомобіль марки Ройса. Вартовий відчинив дверцята й із авто вийшов командарм.

У кабінеті, далеко в глибині будинку, вікна були напів заслонені занавісками а за вікнами бігла вулиця; у кабінеті палилось у ватраї: на столі в кабінеті, на червоному сукулі, стояли три телефонічні апарати, щоб вкупі з тріскаючими лас до часу на ватраї познати ще дужче підкреслити тишину. Три телефонічні апарати вносили до кабінету три міські артерії, щоб з тишиною командувати містом, знати про місто, про всі його артерії. У кабінеті стояло на бюрку масивне кришале царське приладдя а в під-

ставці на пера стирчав тузун червоних і синіх олівців. За бюрком на стіні був заведений радіоприйомник з двома парами слухавок і наче сотня лавов усталилася система електричних дзвінків — від дзвінка до ждальні аж до дзвінка напроти стола стояло крісло. За столом у кабінеті сидів на дерев'яному кріслі чоловік, що ніколи не горбився. Занавіски на вікнах були напів спущені, і під зеленим абажуром горіло на столі електричне світло. Тому й не видно було в сутінку обличчя чоловіка, що ніколи не горбився.

Командарм перейшов по дивані і сів на шкіряне крісло.

Перший чоловік, що не горбився: — Гаврілов, не нам з тобою говорити про жорна революції. Історичне колесо — так мені бодай здається — обертається, на жаль, головню під напором смерті і крові. Памятаєш, як ми оба спільно вели годин червоноармійців на Скатернів. Ти тримав у руках рушницю і в мене була рушниця. Стрільно розірвало під тобою коня, і ти пішки пішов вперед. Червоноармійці метнулися назад і ти розстріляв одного з них із свого нагана, аби всі не втікли. Команданте, ти застрілив би тоді й мене, якби я струсив, і по твоєму боці, здається, була би правда.

Другий командарм: — Бач, як ти тут уладився, — зовсім як міністр. А чи курити тут у тебе можна? Бо не бачу недокурків.

— Не кури, не треба. Тобі здоров'я не дозволяє курити. Я сам тепер не курю.

Другий, суворо, лийдко: — Говори без вступів, — чого покликав? Нічого політикувати. Кажі!

Перший: — Я покликав тебе тому, що тобі треба оперуватися. Ти людина необхідна революції. Я покликав професорів і вони сказали, що за місяць ти будеш на ногах. Цього вимагає революція.

Професори ждуть тебе, вони тебе оглянуть і про все довідаються. Я вже видав наказ. Навіть один німець приїхав.

Другий:

— Як собі хочеш, а я таки закурю. — Мені мої лікарі казали, що оперуватися не треба, бо я так само вигоїться. Я почуваю себе цілком здоровим і жадної операції мені не треба, — не хочу.

Перший — відвернув руку назад, намадає на стіні гузик дзвінка, задавонив — увійшов безшумний секретар, — перший спитав: — „Я хто-небудь на черзі до прийому?“ — секретар відповів притакуючо. Перший нічого не відповів, звільнив секретаря.

Перший:

— Товаришу команданте, чи памятаєш, як ми радили над тим, чи посилати чотири тисячі людей на певну смерть? Ти казав післати. І привільно зробив. — За три тижні будеш на ногах. — Вибач мені, я уже видав наказ.

Задавонив телефон, не міський, а внутрішній, той, який мав усього яких тридцять до сорока проводів. Перший зняв слухавку, послухав, щось спитав і сказав: „Ноту французам? Очевидно, офіційно, як говорили вчора. Ти розумієш, памятаєш, ми ловили пструги, — французів страшенно слизкі. Як? — так, так, — підюй! — Бувай!“

Перший:

— Вибач мені, тут, товаришу Гаврілов, ні про що говорити.

Командарм докурив папіроску, всадив ведокурку між сині й червоні олівці й устав із крісла.

Командарм:

— Прощай.

Перший:

— Бувай.

(Продовження буде)

— Школа для послав. Член незалежної партії робітничої партії Гораций Ботомлей, який редагував листівку "Джон Буш" і член парламенту дістав 1922 р. 7 літ в'язниці за те, що озвучував на пресу комуністичні субсидії. Король скоротив йому тепер кару і Ботомлей, виходячи з лівих підстав, таке урядове поведіння: "Пого Королівська Високоість з радістю апетитом возлю Гораций Ботомлей на таких умовах: 1) Ви мусите показати цей папір на догани кожного урядовця або поліційного агента; 2) Не будете наругувати законів; 3) Не будете зустрічатись із асоціями типами: асоціація та поліція; 4) Не будете вести безліжне життя і даєте докази чесних джерел свого утримання. На цих умовах скорочують вам в'язницю на 1 рік і 290 днів". Така є англійська формула ала 5 століть. Кілька днів пізніше Ботомлей, вийшовши з в'язниці, написав у часописі так: "На мою думку добре було би, якби кожний послав проліз 3 роки в в'язницю. В'язниця не велика школа, і побут у ній осмілює більше як побут в Оксфорді та Кембридзі".

— Штучне чудо природи. Міська рада Парижа почала здійснювати оригінальний план: будову підземного побережжя, із сонцем, піском, морем. Буде це чудом, аман створена сучасною технікою. "Пляж насадою" матиме все штучне; замість сонця — кварцові лампи; замість моря — ідеально чисту, прозору дистильовану воду, чистейший штучний пісок, штучне огрівання, мармурові ванни, вибагливі кабінки, температуру, аж до продумів включно, незалежну від погоди і зміни року. — Гру хвиля у величезних басейнах, лодки, каварно, ресторан, навіть сальто гри, а може й театр. Єдина природна річ, яка там буде неприємна: це солона ціна, замість солоної морської води.

— 3 фільми в монастирі. Лондонський "Ланіт Стандард" подає сенсаційну звістку, що відомий фільмовий актор Роман Новарро (що грав роллю Бен-Гура) астує у найбільшій ролі до монастиря. Він повинен бути родинний традиції: його брат є священиком, а сестри черницями. Якщо це не є новий рекламний "трік" фільмової фірми, то можливо, що Новарро хоче відпокутувати свої позафільмові гріхи.

— Кара для розчарованих у любові. Французька преса повторяє щораз частіше думку, що треба щось зарадити величезній схильності алочців у аязку а любовними трагедіями. За останній рік було а Парижі не менше як 75 убивств (не самоубивств) із задрощів ці розпачі. Кожний робить собі сам суд. Найбільше лихо в тім, що коли вбійником є жінка, негати серія париських присяжних суддів звичайно їх звільнюють. Про це жінки знають і часто холодно обдумавши волюють розправитись із мужем чи любовом револювером, ніж на суд. Тепер вирину а париські преси у аязку а цим явищем цікавий проект: чи не слід вислати би усіх цих темпераментних алочців на окремі безлюдні острови — "острів коханців". Там вони жили би між собою і пробували би самотніми думками або новою любовною історією змінити свій погляд на вартість чужого життя. Але чуюмо голоси, що таке заслання амієнь зменшити число алочців ще їх збільшить. Романтична голова радітиме перспективою нових авантур!

— Становище жінок у Швеції. Шведська урядова статистика приносить низку дивних цифр про жіночий рух у краю. Жіноцтво може зайняти у Швеції всі становища а вишнім дипломатичної служби, церковної та судової. На 400.000 промислових працівників є там 71.000 жінок. У чекочадній промислі є 83 проц. жінок, у тютюневій 81, паперовій 72, текстильній 72. Більшість жінок є теж у промислі рибним, гумовим, шкурним, орляним, золотарським і молочним. У деяких галузях іє гостра боротьба між ними проти них, неадовідених, що жінки обнижують вартість їх праці. Чим більше незалежності стають жінки, тим рідше вони виходять заміж, тому, що кандидати аа мужів рідко мають економічно краще становище ніж вони.

— Новий винахід. Англійський інженір Шепард, буши, професор унів. у Шеффільді працює над здійсненням ідеї, яка може зменшити людську працю на всі землі більш як на половину. Він збудував апарат для використання енергії морського приливу. До цього часу відбували різні винаходи використовувати цю енергію при допомозі величезних гатей. Шепард побудував на морі велику турбіну а динамомашини, які мають 200 оборотів на хвилину; при одній машині працює тільки один робітник. Знаючи аевіляють, що новий винахід для опанування морської енергії є новим величезним здобутком людського генія.

— Світлова аскація. У редакції російського монархістичного листівка у Північній "Возрожденіє" прийшло до розриву; ред. Струве наслідком непорозуміння а видавцем покинув редакцію разом з 20 співробітниками. — Редактор найкращого фашистського часопису "Імперо" Сеттіміє виключений а партії за те, що карував партію лівістичну. — У Туреччині залізничний страйк. — У Дельфі зблилися індійці та мусульмане; 16 осіб забили. — На Сицилі гуляє мафія, грабить і вбиває. — Совнарком визначив

улові по Війнові буши, послови у Варшаві пенсію 225 рубл. місячно. — У рейнських пристанях страйк. — Голову югославської ліги боротьби проти реакції Бартока виласано а меж держави. — Престіж Де Валери сильно підорваний в Ірландії наслідком складеної ним присяги на вірність короні; визначна республіканка Шефінгтон заявила, що покидає партію. — Почали ретрансляцію ватиканської біблотеки; поза потрібне кілька літ; кошті на це аа фонд Карнегі. — У Нью Йорку влав сині; найстарші не пам'ятають його у цій порі. — Чарлі Чаплін заплатив за розвід своєї жінки 850.000 дол., а дітям по 200.000 дол.

Місяць українського студента.

Комунікат.

Львівське воєвідство рескриптом з дня 16. серпня 1927 р. ч. БП. 9527 а 1927 дало дозвіл на переведення збірки на "Українського Студента" на терені згаданого воєвідства в часі від 9—15 вересня ц. р. У самому Львові збірка призначена на 11. вересня.

Умови для збірки на терені цілого воєвідства такі:

1. Особи, що займаються збіркою, матимуть легітимації з фотографією, видані Управою Товариства і потверджені дотичним старостою, або також легітимації без фотографій, які будуть однаковож важні а "доводом особистим" або польським папшпортом, а разом з тим матимуть збіркочу лісту, на якій кожну жертву має вписати чорнилом або хемічним олівцем сам жертводавець. На випадок, коли цей не вміє писати, вписує це а його присутності збірки.

2. Особи, що займаються збіркою, не можуть мати ніяких демонстраційних відзнак.

3. Кожний місцевий комітет обов'язаний на протязі 8-мх днів після скінчення збірки подати до відомо дотичного староства вислід збірки.

Повідомляючи про це громадянство львівського воєвідства, звертаємо увагу, що на збірку призначений дуже короткий час, бо всього тиждень, отже треба доложити всіх старань, щоб цей час використати і збірку перевести.

У склад львівського воєвідства входять такі повіті: 1. Бібрка, 2. Березів, 3. Добровіль, 4. Дрогобич, 5. Городок, 6. Жовква, 7. Кольбушови, 8. Коростів, 9. Лісько, 10. Любачів, 11. Львів, 12. Ланцут, 13. Мостиська, 14. Ніско, 15. Перемишль, 16. Переворськ, 17. Рава Руська, 18. Рудки, 19. Рівня, 20. Самбір, 21. Сяніч, 22. Сокаль, 23. Старий Самбір, 24. Стрижів, 25. Тарнобег, 26. Яворів, 27. Ярослав.

У всіх тих повітах наше громадянство створить нег а йно комітети, які зараз-же зголосяться по збіркочу лісти та легітимації до нас.

Справа пильна, тож до праці!

Т-во Прихильників Освіти у Львові, Суніського 21.

† Посмертні згадки.

о. Володимир Утриско парох, в Скваріві новій, жовківський декан, помер невідані 23 ц. м. Похорон в п'ятницю 25 ц. м. Покійний належав до найважливіших громадян-патріотів жовківського округу і тишився загальною любов'ю і пошаною так в духовних як і в світських кругах. Уроджений 1872 року в Комарні з патріотичної міщанської родини, ходив до акад. гімназії у Львові, відтак на богословіє, висвячений 1896 р. був сотрудником в Куликіві, відтак в Руданцях, Кукизові та Телові а від 1901 став парохом у Скваріві новій, де в р. 1913 наділений крилошанським відзнаками обняв керу жовківського деканату. В році 1919 арештований відсидів тюрем у Жовкві та у Львові в Бригдках. Вічна йому пам'ять. 313

Олена а Мригочиха Потерай-кова учителька в Замочку померла 17-го серпня ц. р. в 50 році життя. Покійна працювала ціле своє життя в жовківському повіті а в Замочку 16 літ. Була незвичайно щирою та характерною людиною а її дім був осередком товариського життя в околиці. За своє призначення до народу вилетіла в львівських Бригдках в часі вільної війни і там злищила своє здоров'я. Це було початком кінця! Від того часу щораз більше занепадала на здоров'я а вкінці не стало її між живими. Належачи до всіх просвітних і добродійних українських Товариств аездно щедро їх по можливості матеріально спомогала. Покійна осиротила троє дітей. На похоронах, які відбулися в Замочку 20. VIII ц. р. зібралось величезне число народу, шкільна молодь та майже все

учительство а п. інспектором Гавптом на чолі. Над могилою промовляли Всеч. о. Адріанович і Во. дир Сухий. Похорон проводив місцевий парох Всч. о. Антоневич при асистії оо. Адріановича і Береста. Співав гарний місцевий хор. Вічна їй пам'ять! 315

Клементина а Шараневичів Гарасевичева

вдова по бл. п. о. Ігнатію, парохів Чернева, упокоїлася по довільній недужі в 79. році життя 15. серпня ц. р. в домі свого дятя о. Вол. Тисовського пароха в Калуші. Похорон відбувся 17. серпня, про що опечалена родина: донька, сини, і внуки отсим всіх знайомих помилують. 306

ОПОВІСТКИ.

Новий Український Театр під дир. П. Карабіневича:

Устє-Зелене:

26. VIII. "Вихрест".
27. VIII. "Ой не ходи Грицю".
28. VIII. "Циганка Аза".
29. VIII. "День і ніч".

Монастирська:

30. VIII. "Ой не ходи Грицю".
31. VIII. "Дні нашого життя".

1. IX. "Іспанська муха".
2. IX. "Паревич".
3. IX. "День і ніч".
4. IX. "Утоплена".

Бучач:

5. IX. "Ой не ходи Грицю".
6. IX. "Паревич". 170 18—?

Однорічний курс краю, шиття білля і артистичних робіт уряджує Стефанія Шмідельська. Початок курсу 15 вересня ц. р. Зголошення і бліщі пояснення: вул. Набеляка 11. П. пов. 285 3—6

Вписи до висшого музичного Інституту ім. М. Лисенка у Львові будуть відбуватися в днях 30, 31 серпня і 1 і 2 вересня. Дня 3 вересня розпочинається правильна лаука. Бліщі інформації в афішах і в канцелярії Муз. Т-ва від 30 ц. м. від год. 3—6-ої попол. 312 1—3

Дівоча гімназія "Рідної Школи" в Станіславові (з правами державних шкіл) приймає додаткові вписи до всіх класів (I—VIII) від 28. серпня ц. р. Вступні іспити відбудуться 30 і 31. серпня ц. р. — Управа. 317 1—3

3 приватної української гімназії "Рідної Школи" в Рогатині. Поправки та доповнюючі іспити відбудуться в днях 30 та 31. серпня, додаткові іспити до I-ої класу 1. вересня, а додаткові вступні іспити до класів 2—7 у днях 2. та 3. вересня. Додаткові вписи до всіх класів мусять бути поагоджені до кінця серпня. — Управитель гімназії Чайковський. 305 1—2

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

8 ЗОЛ. коштує годинник алкер швайцарський у Мандля, вул. Коперника 14. 1738 15—?

УЧЕНИКІВ (ці) прийму на станцію. Зигмунтська 15. П. Назар. 288 3—3

ПРИЙМУ учениці на станцію, вул. Гіпсова 46 (біля шкіл СС. ВВ. при вул. Потоцького). 316 1—2

ТОРГОВЕЛЬНІ курси И. Гірш-шпрунга, вул. Личаківська 34 приймає вписи на однорічний торговельний курс для молоді і 5-ти місячний для дорослих. Стенографія. Писання на машинах. Особний курс для абітурієнтів. Інформації від 2—6-ої. 308 1—3

ПОТРИБНИЙ інструктор, найкраще відзначений маторист, для учениці VI і ученика IV. Гіми. та I. народної. Уряд парох. Скалат старий п. Скалат. Бажає поручення. 318 1—1

ХЛІБОРОБИ

уживайте

ШТУЧНИХ НАВОЗІВ

томасини, суперфосфату, азотняку, потасових солей

красних і штрассфуртських, сірчану амону, кієтної мучки, салітри, усуплюну, зелію.

ИОСИФ НАРРАХ,

вул. Косцюшка ч. 18.

229 Цінники і поучення висилаю даром. 3—6

ЖЕНА священника прийме на станцію учениці гімназії або семінарі а лішого дому. Фортепья адома. Старання опіка. Тернопіль, вул. Момюшки 2. 3191—3

ФОРТЕП'ЯНИ, п'яніна першорядних фабрик, уживані стало на святах. Продає, міняє, купує готівкою. Полір фірма Ганка Писудського 21, І. пов. 311 1—2

А СИСЕНТА і рисівника до помірності правь пошукую. Місце негатию де до обняття. умова після порозуміння. Інженір Теофіл Рижевський, Львів, Пенчинська 22. 314 1—2

УРЯДНИЧА Родина прийме на станцію з цілим удержанням дві учениці або двоох учеників а вищих класів гімназ. Фортепья адома. Опіка старання. Комната сона. Улиця Гіпсова 48 біля Листопада кінець стація трамвая ч. 4 або 11. Зухевичева. 277 2—2

ВІЖУТЕРІЮ, ЗОЛОТІ і СІРБНІ ВИРОБИ продає за готівку і на рати від десятиліт в цілім краю злісна фірма Іван Зельтеррейх, Львів, Марійська пл. 5. Купую брильянти, золото, срібло, плачу найнижчі ціни. 3а) 15—?

УЧЕНИЦІ або учеників прийму на мешкання а харчем. Здорова околиця, окрема кімната, електрика. Есентуальні поміч в науці. В. Остап, Львів, Земляко-ського ч. 2 (біля парку Костюшка). 307 1—1

МЕШКАННЯ для учеників нижчих класів з удержанням, вул. Львівських дітей 9 у господаря. 304 1—2

ЖІНКА недужа на ум літ 35 середнього росту називається Маринка Присляк видалилася з дому, хто знав би місце її перебування буде ласкавий пошломити Ілька Присляка, Мовчанівка п. Богданівка. 309 1—4

БІМНАТА, ясна а удержанням для учеників при вул. Стрийській 26. Зголошуватися до п. Бачинської. 310 1—?

ФРАНЦУСЬКОЇ і АНГЛІЙСЬКОЇ МОВІ ачу поодинокі і збірно. Мих. Рудницький. Ред. "Діло". 1—1

ПОВИТУХА Крипичка приймає пані. Висп'яного 7, бічна площі св. Антонія. 297 2—?

БУДИЛЬНИКИ-ГОДИННИКИ "Зеніт" "Джез" (jaz) прикрашені і зчитані найдешевше у найбільшій складі годинників Домбровський — Розважарський, Львів, Академічна 2 (Готель Жоржа). — Догідні умови. — Власні роботи. 110 а 5—?

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

Спеціаліст недуг легінів, серця і жолудів

д-р Фелікс Ган

Львів, ГОРОДЕЦЬКА 46.

164 Перевіщення Рентгеном 18—20

ДЕНТИСТ

Б. ДЬОКЕР в Станіславові

вул. Собіського 14.

Спеціальність: білі корони, штучні зуби без піднебіння, містки без корон і білезні зубів. — Приступні ціни — догідні умови. 13 43—47

Лікарсько-дентистичне Заведення

д-ра Симона Раппапорта

Якова Насса

Львів, вул. Сикстуська 17/11.

Плюмбування й винищення зубів без болу. Штучні зуби в каучуку і золоті на американську систему. Пациєнти а провізції поагоджуються в найкоротшому часі. П. Т. урядовцям і студентам значна знижка. 320 1—5